

İÇTİHAT

Senelik abona (hariç) D. 4
« « (dahil) 500
6 Aylık « (dahil) 260

HAFTALIK FİKİR VE SAN'AT
MECMUASI

Tarihi tesis: 1904
24üncü sene. No. 278-2
18 Temmuz 1929

İnsan nasıl kandırılır?

Sadri Etem

Çok sıcak bir gündü.

Öğle güneşi, alevden raylar üstünde bir lokomotif gibi yuvarlanıp gidiyordu. Bu öğle güneşi atında insanlar rayların altındaki travesler gibi yassılaşıyorlardı.

Sokaklar birer alev nehriydi, cadde-ler de erimiş bakır sanki..

Böyle bir günde siz ne yaparsınız bilmem? Fakat benim halim haraptı. Çünkü o sıcakta Doktor Yakobinin metafizik imtihanına girmek için derse çalışacaktım. 16 saat sonra imtihan başlayacak; aşağısı malûm... Ne yapıp yapıp çalışmalı. Esniye, esniye Darülfünun matbaasının taş basma notlarını aldım pencerenin önüne kuruldum, şakaklarımdan şıpır şıpır terlerin damladığını, başımın üstünden buram buram duman tüttüğünü hissediyordum. Maafih okumakta devam ettim sayıfaları güldür güldür devirdim... Yeni bir bahse geçiyordum; pencerenin önünden sudan bıyıklı, kıpkırmızı bir zahife gibi sulama arabası geçti. Kısa bir zaman için etraf serinler gibi oldu.

Derince bir nefes aldım. tahta bu- dağı haline giren gözlerime bir canlılık, bir çeviklik geldi. Biraz ilerde sokağın bir köşesinden güzelim, güzel.. nefis mi nefis; endamlı mı, endamlı... Alın mor kireple çatkılı bir esmer geçti. Bu kadının geniş omuzları, dim dik göğsü, ince- cik belinden sonra birden bire kalınlı- şan ve sonra tekrar darlaşan kalçaları vardı. Bir gözüm notalarda bir gözüm

kadında bir kaç sayfa daha devirdim. Derken efendim bizim Münir Müeyyet sükünetti. Onun da elinde deste deste fel- sefe notları vardı.

Gel, dedim beraber çalışırız..

“— Ben dedi sınıftan dönmeyi bile göze aldım. Biraz evvel geçeni gördün mü ne şeker şey... Ben onu arayıp bu- lacağım. Bulamazsam ozaman çalışırım. Aman avı kaçırmıyaylm. İstersen sen de gel...”

İlerdeki kır gazinosunda daha iyi ça- lışa bilirim diye ben de arkadaşına uy- dum. Hikmeti de orada büyük çınarın al- tında pineklerken yakaladık.

Münirin takip ettiği kadın benim de gidip oturmak istediğim serin kır gazino- suna daldı. Bir masaya çekildi. Ve kitap okumaya başladı. Hepimiz pür dikkat “kadifelerin alevi”, ni okuyan kadını alâkalandırmak istiyoruz. Fakat ben size itiraf edeyim ki kadını asla meşgul ede- medik. Ben saçımla burnum bir birine eklenecek olursa boyumdan uzun geleceği için hiç bir fikir söylemek istemedim.

Ben ne zenginim, ne güzelim ne de meşhur bir adamım. Bunun için sustum, Hikmet iri bir kadın için hiç reklam yap- madan sevimli olabilecek bir halde idi.

Diyor ki:

“— Bu kadın bizimle alâkadardır. Kendimizi naza çekelim, kendisine az bakalım, az ehemmiyet verelim...”

Münir diyordu ki:

“— Kadın harikulâdenin eseridir. Her-

kesin yapmadığını yap hatta ayıp olsa da sıkılma. Evvela, şiirden, aşktan, edebiyattan bahsedersin, sonra derhal belden aşağı lâflar ve hareketler başlar, işte bu kadar.

Döndük; mağrur, mağrur oturduk. Görenler bu naz bu istğnadan dolayı bizi peri padişahının oğlu zanne. derdi ,döndük şiir okuduk. Danteden «sonetto» lar söyledik,döndük belden aşağı keskin lâflar söyledik.Bize aldırın olmadı. Derken biraz ilerideki masaların birinde şaşkoloz, kamburumsu, şişman mı şişman bir kadın peyda oldu. Kâh gözlerini süze süze bize bakıyor, kâh kırıyor, kâh gülümser gibi haller alıyordu.

Şaşkoloz kadın bizimle, biz güzel esmerle meşgulduk.

Biz esmer kadına bakarken dudaklarını büktü, bir bize baktı birde kadına:

«—Can sıkıcı adamlar... diye seslendi. Bu sesi hepimiz işittik ve bu söze cevap:

«— Ö h h h ö ö h h h h ö ... oldu.

Şaşkoloz kadın bir kadeh daha bira yuvarladıktan sonra, daha hızlı:

«— Terbiyesizler... burasını ne sanıyorlar?

biraz daha hızlı:

«—Ne günlere kaldık ne günlere... Boylarınız devrilsin İnşallah.

«— E... hanım artık yeter..

«—Vay efendim sen bana nasıl sa-
taşa bilirmişsin. Alim âllah sizleri kara.
kollarda çürütürüm.

Kadının önünde bira kadehleri gidip geldikçe kadın küfürlerini yükselttikçe yükseltti.

«— İtler... Sokak itleri.

Ve nihayet önündeki bira kadehini kaldırdı bizim masaya attı.

«—Namussuz... lar, diyerek kalktı, buda kâfi gelmemiş gibi:

«— Tu u u u, utanıp arlanmazlar diye bize doğru birde tükürük savurdu. Bu aralık baktık ki güzel kadın korkarak

Annem

Ne zaman bir kadın üzüntüsüyle
Bağrmda yansa bir kızıl cehennem,
Başında bem beyaz baş örtüsüyle
Gözümde canlanır nur yüzlü annem:

Açılır önünde bir uzun sefer,
Söner bir mum gibi gözlerinde fer,
Dilinde bir dua yükselir iner,
Elinde bir tesbih, gözlerinde nem,

Diner alevleri her cehennemim.
Alnımda gezsın de, riyadan emin,
Bir serin su gibi eli annemin

Kül olsun dizinde yirmi üç senem...

Vasfi Mahir

sovuşmuş, biraz sonra şaşkoloz da çıktı...
Bütün işlerimizi bozan bu kadına müt-
hiş kin duyuyorduk. Arkasından biz de fırla-
dık,kadın bizi görünce... gene dudaklarını
büze, büze bize baktı:

«— Namussuz... lar, diye söylendi
ve hızlı, hızlı gitmeğe başladı halâ
bağırıyordu:

«—Hadi hadii züppeler... içki de
içerler ceplerinde para varmış gibi. Ne
kurum da ne kurum.

Hiddetlendik ve kadına saldırdık..
Bağırdık, çağırdık, ihtiyar şaskoloz.. önü-
müzde büzüldü:

«— Birşeydir oldu.. ne yaparsanız ya-
pınız ırzımdan başka her şey sizin olsun.

«— Öyle mi?

«— Öyle.. arkadaşlar en korktuğu
şeyden cezasını verdiler. Çünkü etraf ten-
ha idi, kadın evvela ağlar gibi yalvardı:
_Ben iktiyarım dedi- sonra... gülmiye
bişladı, ve bize döndü:

«— Aptal delikanlılar sizi ne güzel
oldattım. Sizi hiddetledirerek işimi becer-
dim. İnsan nasıl kandırılır mış benden öğ-
renin.

SADRI ETEM